

Ha az ún. fogadó önkormányzat az intézmény közös fenntartásáról megállapodás nélkül az általa fenntartott intézményben az ún. küldő önkormányzat illetékességi területén lakó gyermekek alapfokú óvodai, iskolai ellátását is biztosítja, a fogadó intézményt fenntartó önkormányzat a megbízás nélküli ügyvitel szabályainak megfelelően követelheti többletköltségeinek megtérítését.

Alkalmazott jogszabályok: A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV.tv. (Ötv) 8.§. (1)-(4) bekezdései, a közoktatásról szóló 1993.évi LXXIX. tv. 86.§. (1) bekezdése, Ptk. 479.§. (1) bekezdése.

Győri Ítéltábla Gf.IV.20.023/2013/4.szám

A törvényszék fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 4.593.000 forintot és ezen összegnek 2011.november 18-tól a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a kereseti kérelmet elutasította.

A felperes kereseti kérelmében az I.r. alperest 16.189.000 forint és ennek 2011.november 18.napjától járó, míg a II.r. alperest 7.235.000 forint és ennek 2011.október 29.napjától a kifizetésig járó Ptk.301.§. szerinti késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Keresetének jogalapjaként elsődlegesen a helyi önkormányzatokról szóló 1990.évi LXV.tv.81.§./1/ bekezdését, a Ptk.198.§./3/ bekezdését, 201.§./1/ bekezdését, míg másodlagosan a Ptk.361-364.§. jelölte meg. Előadta, hogy – mint helyi önkormányzat – P. u.2.szám alatt általános iskolát, a Ú. u.1.szám alatt pedig óvodát tart fenn a D. Község Önkormányzatával közösen létrehozott intézményfenntartó társulás keretei között. Az alperes önkormányzatok a társulásnak nem tagjai, azonban az illetékességi területükről 2006. és 2010. évek között a felperes intézményében évente több gyermek tanult, és vette igénybe az óvodai ellátást. A felperes a normatív támogatás és a saját bevételek által nem fedezett működési költségek tanulóarányos megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Mindketten azzal érveltek, hogy a Sz. Megyei Jogú Város Önkormányzatával feladatellátási megállapodást kötöttek az illetékességi területükön tanuló gyermekek iskolai és óvodai ellátásának biztosítására. A II.r. alperes arra is hivatkozott, hogy 2006-tól 2010-ig terjedő időszakra vonatkozóan összesen 6.100.000 forint összeget fizetett a felperes önkormányzat részére az iskola és az óvoda működtetéséhez történő hozzájárulásként.

Az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy amennyiben az önkormányzatok között az illetékességi területükön lakó a gyermekek által tanulmányaik helyéül választott intézmény közös fenntartásáról megállapodás nem jön létre, azonban az egyik településen élő gyermekek a másik települési önkormányzat által fenntartott intézményt igénybe veszik, ez az adott szolgáltatásra – a helyi önkormányzatokról

szóló 1990. évi LXV.tv. (Ötv) 8.§. (1) (4) bekezdései és a közoktatásról szóló 1993.évi LXXIX. tv. 86.§. (1) bekezdése alapján egyaránt - kötelezett önkormányzatok között szerződéses jogviszonyt nem hoz ugyan létre, a fogadó intézményt fenntartó önkormányzat azonban a megbízás nélküli ügyvitel szabályainak megfelelően követelheti költségei megtérítését.

Az Alkotmány 67.§./2/ bekezdése, az Ötv. 8.§./2/ bekezdése, és a közoktatási törvény 13.§./1/ bekezdése alapján a szülők szabad iskolaválasztási jogát figyelembe véve a felperes beavatkozása a megbízás nélküli ügyvitel keretében a Ptk.484.§. és 485.§./1/ bekezdése alapján helyénvalónak tekinthető. A beavatkozás megfelelt az alperesek érdekének, mivel az alapfokú oktatás biztosítására irányuló kötelezettségüknek az alperesek a szülők igényeit figyelembe véve kötelesek eleget tenni, és ennek a feltételnek a Sz. Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött feladatellátási megállapodásuk csak részben tesz eleget.

A Ptk. 479.§. (1) bekezdése értelmében a törvényszék azt vizsgálta, hogy melyek azok a többletköltségek, amelyek az alperesek illetékességi területéhez tartozó gyermekeknek a felperesi intézményekben tanulásával éves szinten a személyi és dologi kiadásokban felmerültek.

A törvényszék a kirendelt igazságügyi könyvszakértő kiegészített szakvéleményét aggálytalannak találta az alperesek illetékességi területéhez tartozó gyermekek által okozott többletköltségek meghatározása körében. A szakértő a felek észrevételeire a szakvélemény kiegészítésében, majd személyes meghallgatása során kellően alátámasztott, indokolt válaszokat adott, ezért a szakvélemény a Pp.182.§./3/ bekezdéseiben írt hiányosságokban nem szenved.

Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az iskolai oktatással kapcsolatosan az I.r. alperes területén lakó gyerekekkel kapcsolatos többletköltség – amely az étkezési többletköltségből, valamint a napközi otthonos ellátás költségéből tevődik össze – 4.593.000 forintot, míg a II.r. alperes vonatkozásában 2.784.000 forintot tesz ki. A II.r. alperes illetékességi területéről a felperes által fenntartott óvodába járó gyermekek utáni, a II.r. alperest terhelő többletköltséget a szakértő 2.017.000 forintban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az I.r. alperes azon védekezését, miszerint a napközi otthonos ellátással összefüggésben felmerült személyi kiadások nem számolhatók el az I.r. alperes terhére többletköltségként, ugyanis az I.r. alperes illetékességi területéről járó gyermekek létszámára tekintettel nem volt indokolt további napközis tanulócsoport kialakítása a felperesek által fenntartott iskolában. Az elsőfokú bíróság azt hangsúlyozta, hogy nem tekinthető indokolatlannak a napközi otthonos ellátás többletköltségeinek elszámolása az I.r. alperes terhére, mivel a megfelelő másnapi iskolai felkészítés biztosításához a b.-i tanulók tekintetében is szükséges a szakképzett napközi otthonos nevelő alkalmazása.

A fentiekre tekintettel a törvényszék szükségtelennek ítélte az I.r. alperes azon bizonyítási indítványát, hogy a felperes mutassa ki, hogy az össznapközis létszámokon belül mennyi az alsósok és a felsősök száma, ezen belül pedig az egyes helységekből bejáró tanulók létszáma. Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes által

fenntartott iskola hatályos pedagógiai programjának, SZMSZ-ének, házirendjének és Alapító Okiratának csatolását is.

A szakvéleményben meghatározott többletköltségeken túlmenően az elsőfokú bíróság – a jogalap körében kifejtettekre tekintettel – nem látott lehetőséget arra, hogy az alperesek a felperes által működtetett általános iskola, illetőleg óvoda működési költségeihez az alperesi községekből járó gyermekek arányában járuljanak hozzá.

A megbízás nélküli ügyvitel szabályainak megfelelően az alperesek csak az aggálytalan és kiegészített szakértői véleményben kimunkált összegű többletköltség megtérítésére kötelesek. Ennek megfelelően az I.r. alperest 4.593.000 forint és ennek kamatai megfizetésére kötelezte. Tekintettel arra, hogy a II.r. felperes által a peresített időszakra vonatkozóan teljesített 6.100.000 forint hozzájárulás meghaladja a szakértő által 4.801.000 forintban kimunkált többletköltséget, ezért a II.r. alperessel szemben a kereseti kérelem alaptalan.

Az I.r. alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság az I.r. alperes marasztalásának összegét az étkezési többletköltség 908.000 forint összegére szállítsa le a felperes perköltségben marasztalása mellett.

I.r. alperes hangsúlyozta azt – az elsőfokú eljárásban is kifejtett – álláspontját, miszerint a napközi otthonos ellátással kapcsolatos költségek megtérítésére a felperes nem tarthat igényt.

Az igazságügyi könyvszakértői vélemény egyes megállapításait idézve az I.r. alperes azt hangsúlyozta, hogy a két fő felügyelő bérköltsége és a 6.000 forint összegű dologi kiadás, azaz összesen 3.685.000 forint költség akkor is felmerült volna a felperes intézményében, ha a napközi otthonos ellátást egyetlen b.-i tanuló sem veszi igénybe. Ezen költségek nem tekinthetők olyan többletköltségnek, amelyek a b.-i illetőségű gyermekek felperesi intézményben való oktatásával összefüggésben merültek fel, azaz amelyek megtérítésére az I.r. alperes a Ptk 479.§. (1) bekezdés alapján kötelezhető lenne.

A fellebbezés megalapozott.

Az ítélet tábla – az ítéletet a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között felülvizsgálva (Pp.253.§./3/ bekezdés) – megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és elégséges körben lefolytatta – így a további bizonyítás nem indokolt. A feltárt bizonyítékok a Pp.206.§-ban írtaknak megfelelő, okszerű értékelésével helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetései – az alábbiak szerint – csak részben helytállóak.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes keresetében megjelölt jogcímek a peres felek jogvitájának elbírálására nem alkalmazhatók.

A felperes által fenntartott intézményt nem az alperesi önkormányzatok veszik igénybe az önkormányzati törvényben és a közoktatási törvényben meghatározott iskolai, óvodai nevelési feladataiknak ellátása érdekében, hanem azt a szülők döntése

alapján a gyermekek választják. Az a körülmény, hogy az alperesi településeken élő gyermekek a peresített időszakban a felperesi iskolát, illetőleg óvodát vették igénybe, a peres felek között – erre irányuló konszenzus hiányában - szerződést nem hoz létre, ezért a Ptk.198.§. és 201.§. nem alkalmazható.

A Győri Ítéltábla több eseti döntésében is kifejtette (Győri Ítéltábla Gf.IV.20.261/2011/6.szám, Gf.IV.20.249/2010/8.szám) hogy amennyiben az un. küldő és fogadó önkormányzatok között az intézmény közös fenntartásáról megállapodás nem jön létre, de a fogadó önkormányzat az általa fenntartott intézményben a küldő önkormányzat illetékességi területén lakó gyermekek alapfokú óvodai és iskolai ellátását is biztosítja, úgy a fogadó intézményt fenntartó önkormányzat a megbízás nélküli ügyvitel szabályainak megfelelően követelheti többletköltségeinek megtérítését.

Mivel az alperesi önkormányzatokat - a lakosság igényeihez igazodó módon - terhelő kötelezettségnek a felperesi intézmény tesz eleget a gyermekek általa működtetett intézménybe való befogadásával, ezért a felperes beavatkozását a Ptk.485.§./1/ bekezdésében foglaltakra figyelemmel helyén valónak kell minősíteni.

Ptk.486.§./2/ bekezdése és a Ptk.479.§./1/ bekezdése értelmében az ügy ellátásával felmerült költségek az alperesi önkormányzatokat terhelik.

Az elsőfokú bíróság által elfoglalt állásponttal szemben helytállóan hivatkozik az alperes arra, hogy csak a b.-i gyerekek étkeztetése eredményez többletköltséget a felperes terhére, mivel a szakvélemény megállapítása szerint: „a felperesi iskolába beiratkozott b.-i és s.-i gyermekek létszáma nem indokolta új tanulócsoportok beindítását... tehát emiatt nem kellett növelni az oktatók létszámát, vagyis az alperesek tanulóinak átiratkozása nem jelentett többlet személyi kiadást.”

A fentiek szerint csak az étkezési költségek körében eredményezett a felperes terhére többletkiadást, ezért az I.r. alperes önkormányzat csak ezen, „az ügy ellátásával felmerült” és a felperest terhelő többletköltség megtérítésére kötelezhető. Ennek összegét az igazságügyi könyvszakértő a szakvéleményének kiegészítésében 908.000 forintban határozta meg.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta és az I.r. alperes marasztalásának mértékét erre az összegre csökkentette.